

Bedömningsmatris – inlägg

Uppgift 2: Inför allas blickar

Svenska 1

Aspekter	F	E	C	A		
Innehåll och kritisk läsning Aktiviteter Innehållslig komplexitet Bearbetning av textunderlag Källhantering		Eleven resonerar kring varför muntliga presentationer kan upplevas som obehagliga och diskuterar hur talängslan kan arbetas bort. Eleven presenterar något från Letmarks artikel. I sin text skiljer eleven på egna och andras tankar. Källhänvisningar finns om än inte helt fullständiga.	Innehållet är som helhet fylligt och relevant. Det som eleven presenterar från Letmarks artikel är rättvisande och väl valt. Källhänvisningen är infogad i texten.	Innehållet är nyanserat <i>eller</i> ger nya, relevanta perspektiv på ämnet eller i förhållande till Letmarks artikel.		
Disposition och sammanhang Textbindning Inledning, avslutning Styckeindelning, styckemarkering Omfång		Texten är sammanhängande och begriplig, t.ex. genom referensbindning och enkla sammanhangssignaler. Omfånget är till viss del anpassat till situationen, dvs. texten är inte alltför kort.	Texten är tydligt strukturerad genom minst två av följande kännetecken: – varierade sammanhangssignaler – inledning och avslutning – rimlig styckeindelning som är konsekvent markerad.	Texten är väl disponerad genom följande kännetecken: – god balans mellan olika delar – effektiv inledning och avslutning – rimlig styckeindelning som är korrekt markerad.		
Språk och stil Skriftspråksnormer Variation Välformulerat språk Situationsanpassning		Eleven följer i huvudsak skriftspråkets normer för språkriktighet, t.ex. i fråga om meningsbyggnad, stavning och skiljetecken.	Språket är varierat och delvis välformulerat. Stilen är anpassad till syftet, t.ex. genom variation mellan sakliga och värderande uttryck eller retoriska stilmedel såsom läsartilltal.	Språket är välformulerat, även om någon mindre lyckad formulering kan förekomma. Stilen är väl anpassad till syftet, t.ex. genom variation av meningstyper, uttrycksfulla formuleringar eller illustrativa förklaringar.		
Helhetsbedömning Kommunikativ kvalitet – anpassning till syfte, mottagare och situation Självbärande text		Textens innehåll och form är till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten fungerar efter viss bearbetning som ett självbärande inlägg på webbplatsen.	Textens innehåll och form är anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten är självbärande, t.ex. genom ett mottagaranpassat innehåll och språk. Den fungerar som ett inlägg på webbplatsen.	Textens innehåll och form är väl anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten fungerar väl som ett inlägg på webbplatsen.		
Delprovsbetyg	F	E	D	C	B	A

Bedömningsmatris – inlägg

Uppgift 2: Inför allas blickar

Svenska som andraspråk 1

Aspekter	F	E	C	A		
Innehåll och kritisk läsning Aktiviteter Innehållslig komplexitet Bearbetning av textunderlag Källhantering		Eleven resonerar kring varför muntliga presentationer kan upplevas som obehagliga och diskuterar hur talängslan kan arbetas bort. Eleven presenterar något från Letmarks artikel. I sin text skiljer eleven på egna och andras tankar. Källhänvisningar finns om än inte helt fullständiga.	Innehållet är som helhet fylligt och relevant. Det som eleven presenterar från Letmarks artikel är rättvisande och väl valt. Källhänvisningen är infogad i texten.	Innehållet är nyanserat <i>eller</i> ger nya, relevanta perspektiv på ämnet eller i förhållande till Letmarks artikel.		
Disposition och sammanhang Textbindning Inledning, avslutning Styckeindelning, styckemarkering Omfång		Texten är sammanhängande och begriplig, t.ex. genom referensbindning och enkla sammanhangssignaler. Omfånget är till viss del anpassat till situationen, dvs. texten är inte alltför kort.	Texten är tydligt strukturerad genom minst två av följande kännetecken: – varierade sammanhangssignaler – inledning och avslutning – rimlig styckeindelning som är konsekvent markerad.			
Språk och stil Skriftspråksnormer Variation Kommunikation – ordförråd och grammatik (t.ex. ordföljd, nominalfraser, verbfraser) Situationsanpassning		Läsaren kan förstå innehållet utan alltför stor ansträngning, även om språket på vissa ställen kan vara oklart. Eleven följer i huvudsak skriftspråkets normer för språkriktighet, t.ex. i fråga om meningsbyggnad, stavning och skiljetecken.	Språket är så tydligt att innehållet framgår. Stilen är delvis anpassad till texttypen, t.ex. genom variation mellan sakliga och värderande uttryck eller retoriska stilmedel såsom läsartilltal.	Språket är varierat och sådant att kommunikationen fungerar väl genom att innehållet är lätt att ta till sig. Stilen är delvis anpassad till texttypen och mottagaren, t.ex. genom variation av meningstyper, uttrycksfulla formuleringar eller illustrativa förklaringar.		
Helhetsbedömning Kommunikativ kvalitet – anpassning till syfte, mottagare och situation Självbärande text		Språket är begripligt. Textens innehåll är till viss del anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten fungerar efter viss bearbetning som ett självbärande inlägg på webbplatsen.	Språket är delvis anpassat till texttypen. Textens innehåll är anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten är självbärande, t.ex. genom ett mottagaranpassat innehåll. Den fungerar som ett inlägg på webbplatsen.	Språket är delvis anpassat till texttypen och läsaren. Textens innehåll är väl anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation. Texten fungerar väl som ett inlägg på webbplatsen.		
Delprovsbetyg	F	E	D	C	B	A

Exempel på elevtext och bedömningskommentar – uppgift 2: Inför allas blickar

Svenska – delprovsbetyg E

Inför allas blickar

En av de större andledningarna att man är tal rädd är förmodligen att man är rädd för att folket som lyssnar på kommer göra narr av en. När man är ensam på en scen eller i klass rummet så är det väldigt jobbigt när det sitter ett flertal människor som sitter och tittar på en. Jag känner mig inte så säker när jag står och gör en föreläsning eller en presentation. Känslan när man är framför människor som man inte riktigt känner är ganska obehagligt, för man vill inte att dem ska tycka illa om en, eller tycka att man är konstig på något vis. Men jag tror att det går att bli av med talrädslan, om man börjar i en mindre grupp och gör sig vana med att prata med människor utan att bli rädd eller känna obehag.

Peter Letmark skriver i Dagens Nyheter 4.5.2012 att det har att göra med evolutionära förklaringar, att man är rädd för ormar eller hundar kan ju vara en sak som sitter i ryggmärgen. Det kan bero på att man är rädd för att bli utstött från gruppen. Letmark berättar även att primater organiserar sitt sociala liv i hierarkier. Rädslan för att prata i grupp kanske gör att man undviker dominanskonflikter. Det Letmark skriver låter ganska rimligt, mina åsikter är nästan desamma. Jag tror att det är lättare att prata om något som sitter nära ditt hjärta, för att då brinner du för det du pratar om och kan fortsätta väldigt enkelt utan att inte veta vad du ska prata om. Om det är något du inte tycker är så intressant men måste prata om det av jobb skäl, så blir det nog betydligt svårare. Men det blir garanterat lättare om du har bra själv förtroende, dom som har lite sämre själv förtroende blir du väldigt osäker på vad du säger och vågar inte argumentera om din åsikt.

Innehåll och kritisk läsning

I denna lösning ägnas större delen av första stycket åt att resonera kring led ett i instruktionen. Eleven menar att orsaken till att många upplever muntliga presentationer som obehagliga är att den som talar är rädd för att publiken ska tycka illa om talaren. Konstaterandet fungerar i sammanhanget men utvecklas inte nämnvärt. Lösningen innehåller även ett mycket kort avsnitt om hur talängslan kan arbetas bort. Diskussionen är kortfattad men tillräcklig för E-nivån.

Letmarks artikel presenteras relativt utförligt och resonemang om orsaker till talrädsla tas från artikeln. Det är dock något oklart för läsaren hur rädslan för att bli utstött ur gruppen kan relateras till rädslan för ”ormar och hundar”. Lösningen avslutas med ett resonemang om att det hjälper att ha gott självförtroende. Då blir personen i fråga säker och vågar argumentera för sin åsikt. Det resonemang eleven för är i huvudsak relevant men begränsat och innehållet är därmed inte fylligt.

Bedömning Innehåll och kritisk läsning: E. Lösningen behandlar kortfattat den aktuella frågan och läsaren får både viss saklig information och personliga kommentarer. De exempel eleven tar från Letmarks artikel vidgar perspektivet något, men innehållet blir dock inte fylligt.

Disposition och sammanhang

Lösningen är indelad i två stycken skilda åt med blankrad. Styckemarkeringen

är korrekt, men själva indelningen är inte helt logisk. Styckena är väl kompakta och kunde ha delats upp ytterligare. Sammanhang skapas genom att texten rör sig tematiskt kring ämnet muntliga presentationer. Referensbindning med hjälp av ledfamiljer som ”föreläsning” – ”presentation” – ”prata i grupp” skapar samband i texten. Sammanhangssignalerna är inte varierade då de utgörs av enkla bindeord som ”och”, ”men” samt ”så”.

Lösningen har inte någon fungerande inledning eftersom läsaren kastas rakt in i elevens konstaterande om anledningar till talrädsla. Avslutningen är otydlig och något abrupt.

Bedömning Disposition och sammanhang: E. Lösningen är sammanhängande och har en tydlig styckemarkering. Styckeindelningen är dock inte genomtänkt. Referensbindning och enkla sammanhangssignaler gör att strukturen och sammanhangen ändå framgår för läsaren.

Språk och stil

Språket följer i huvudsak skriftspråkets normer men är obearbetat. Meningskonstruktionerna är i vissa fall talspråkspräglade med många upprepningar. Exempel på detta är ”Jag tror att det är lättare att prata om något som sitter nära ditt hjärta, för att då brinner du för det du pratar om och kan fortsätta väldigt enkelt utan att inte veta vad du ska prata om”. Lösningen innehåller några exempel på utbyggda fundament, men meningstypen är genomgående påståenden och ordföljden är oftast rak och enkel.

Ordvalet fungerar men är inte heller det varierat. De prov på mer preciserade uttryck som eleven använder, till exempel ”evolutionära förklaringar” och ”hierarkier” är hämtade från Letmarks artikel. Lösningen innehåller dessutom misstag av typen stavfel, kongruensfel, dubbla negationer och osäkerhet kring subjeks- och objektsform av pronomen. Med undantag för den allra sista meningen är språket dock så tydligt att läsaren utan svårighet tar till sig innehållet.

Bedömning Språk och stil: E. Lösningens språk fungerar i sammanhanget även om det är talspråkligt och enkelt till sin karaktär.

Helhetsbedömning och delprovsbetyg

Denna lösning fungerar efter viss bearbetning som ett självbärande inlägg på webbplatsen. Innehållet kan väcka visst intresse för frågan men vidgar inte perspektiven. Språket är enkelt och vardagligt men tillräckligt tydligt för att förmedla elevens tankar. Lösningen ges delprovsbetyget E.

Innehåll och kritisk läsning	E
Disposition och sammanhang	E
Språk och stil	E
Delprovsbetyg	E

Svenska som andraspråk – delprovsbetyg E

Inför allas blickar

Att ha muntliga presentationer är något som upplevs skrämmande i dagens samhälle för att vi lever i ett samhälle där man oftast inte blir tvingade till att göra något. Muntliga presentationer är något man, i de flesta fall brukar bli tvungen att göra i skolan först. Det händer när man är i den åldern då man tänker väldigt mycket på vad ens vänner tycker om en. Så att behöva stå framför de och presentera något kan kännas skrämmande för då tror man att de som tittar på dig dömer dig. Vilket blir något som fastar med en även när man blir äldre. Muntliga presentationer är inte något man gör i skolan lika ofta som att lämna in en uppgift så man blir aldrig riktigt van med det. Att bli van med att tala framför andra är ett bra sätt att bota talängslan. Desto mer man pratar inför en grupp människor ju mer inser man att det inte är så farligt och man kommer säkert komma på några knep på att kunna hantera sina nerver om man börjar att prata inför andra mycket mer. I artikeln ”därför blir vi skräckslagna” av Peter Letmark i DN, skriver Letmark om hur att prata inför andra var en gång i tiden en bra och viktigt egenskap att ha, men att dagens informationssamhälle har gjort det svårare och att tala inför en grupp.

Det har blivit den vanligast rädslan för människor. Letmark skriver att rädslan för att tala inför grupper existerar i människor för att inte bli utstött från en viss grupp. Att man inte vågade träda fram och ta plast för i tiden för att inte bli utstött i gruppen vilket hotade ens överlevnads chanser. Letmark skriver också om att man kan ärva rädslan om att tala inför grupper vilket vi människor i dag kan ha ärvt från våra förfäder, som undvek att ta plast i gruppen med rädslan av att bli utstöt. Konsekvenserna av detta är att samhället inte kommer att kunna utvecklas om människorna i vårt samhälle är för rädda för att ta plast och uttrycka sig. Som jag skrev tidigare är det bra med att det blir en van att tala inför grupper. Letmark skriver i artikeln att man kan träna sig i små steg med att göra det en vana. Man kan bara börja med att prata med sig själv framför spegel och sen öka publiken lite åt taget. Det viktigaste är att göra det en del av sitt vardagliga liv så att man verkligen måste prestera så är allting inte som en chock.

Innehåll och kritisk läsning

Lösningen fungerar genom att eleven tämligen utförligt resonerar om varför muntliga presentationer kan upplevas som obehagliga samt diskuterar hur talängslan kan arbetas bort. Elevens reflektioner att muntliga framträdanden i skolan görs under en känslig period i livet och att muntliga presentationer inte övas tillräckligt ofta är relevanta. Därpå övergår eleven till att förklara hur man kan bota talängslan. Information från Letmarks artikel används för att utveckla diskussionen vilket vidgar perspektivet något.

Resonemanget om att det en gång i tiden var en bra egenskap att kunna tala inför andra är inte rättvisande, vilket gör att presentationen av Letmarks artikel blir oklar. Det blir också något motsägelsefullt i och med att eleven sedan återger informationen om att talängslan gynnade överlevnadschanserna. Andra delar av referatet presenteras på ett tillfredsställande sätt, och en helt rättvisande återgivning krävs inte på E-nivå.

I andra stycket fortsätter eleven med att referera information från källtexten, vilket ger läsaren ytterligare kunskaper om orsaker till talängslan samt hur den kan arbetas bort.

Bedömning Innehåll och kritisk läsning: E. Genom några relevanta kommentarer får läsaren perspektiv på ämnet, men diskussionen är inte så fyllig. En stor del av tankegodset är hämtat från Letmarks artikel. Det eleven presenterar från artikeln är inte helt rättvisande och dessutom något oklart, även om stora delar av det fungerar i sammanhanget.

Disposition och sammanhang

Lösningen är sammanhängande genom att ämnet muntliga presentationer behandlas genom hela texten. Dispositionen är dock inte helt tydlig då resonemang om led ett och två i instruktionen blandas och återkommer flera gånger i texten. Inledningen fungerar relativt väl eftersom läsaren genast får reda på att texten kommer att handla om muntliga presentationer. Avslutningen blir däremot alltför abrupt för att fungera som en verklig avrundning.

Styckemarkeringen är inte tydlig då texten endast avgränsas i mitten med hjälp av ett hybridstycke. Eftersom innehållet i de två textdelarna inte är tematiskt indelat framstår dispositionen som rörig. Sammanhang skapas dock med hjälp av enkla sammanhangssignaler som ”så”, ”vilket”, ”också”, ”för att”. Uttrycket ”ju /.../ desto” vänds bak och fram.

Bedömning Disposition och sammanhang: E. Lösningen är sammanhållen genom att innehållet rör talängslan. Orsaker och samband lyfts fram genom ett antal fungerande sammanhangssignaler, men dispositionen är något otydlig.

Språk och stil

Språkligt är lösningen genomgående begriplig och följer i stort sett skriftspråkets normer för språkriktighet. Eleven klarar dessutom flera språkliga svårigheter som rätt val av tempus, numerus och genus vilket visar att språkbehärskningen är tämligen god. Ordvalet varierar i viss mån även om vissa ord upprepas vid flera tillfällen i samma mening. En viss osäkerhet återfinns dock vad gäller meningsbyggnad. Meningarna är i allmänhet relativt långa vilket kan vara en orsak till att konstruktionen inte håller genom alla fraser och satser.

Fundamenten är i flera fall utbyggda, och detta skapar en viss rytm och komplexitet. I det första stycket utgörs fundamenten av omväxlande infinitivfraser inledda med ”att” och korta nominalfraser. I många fall är nominalfraserna utbyggda med efterställda attribut men i vissa fall även med framförställda attribut, till exempel ”den vanligast rädslan för människor”.

Bedömning Språk och stil: C. Lösningens språkliga kvalitet är tillräckligt god för att läsaren ska förstå utan ansträngning. Ordförrådet är fungerande och lämpligt med tanke på kommunikationssituationen. Eleven visar prov på såväl variation som komplexitet i sin språkanvändning men saknar den säkerhet som gör språket anpassat till mottagaren.

Helhetsbedömning

Lösningen fungerar som ett självbärande inlägg på webbplatsen genom att eleven resonerar om talängslans orsaker samt ger förslag på hur problemet kan minskas. Innehållet formuleras på ett fungerande om än inte alltid tydligt sätt. Lösningen ges delprovsbetyget E.

Innehåll och kritisk läsning	E
Disposition och sammanhang	E
Språk och stil	C
Delprovsbetyg	E